

Alerginės ligos ir COVID-19: ką privalu žinoti

LMA komisijos koordinatoriai akad. Rūta Dubakienė ir akad. Kęstutis Sasnauskas

COVID-19 pandemija sujaukė net tik viso pasaulio žmonių gyvenimus, bet ir sukėlė ypatingą sergančiųjų alerginėmis ligomis susirūpinimą savo sveikatos būkle. Nemažai alergologus vienijančių tarptautinių organizacijų – Europos alergologų ir klinikinių imunologų akademija (EAACI), EFA, ARIA-MASK, WAO (Pasaulinė alergijos organizacija), GINA – skelbia mokslinius tyrimus ir rekomendacijas šia tema, reaguodamos į naujas sąlygas. Net šių metų EAACI kongresas Londone birželio 6–10 d. bus unikalus tuo, kad pirmą kartą kongresų istorijoje nuo 1956 m. jis bus virtualus, nes šiuo metu kongresų salė yra paversta ligonine COVID-19 pacientams gydyti.

Ypatingas dėmesys yra skiriamas teisingai informacijai apie alergijos ir COVID-19 ryšius. Daugelyje dokumentų akcentuojama, kad **alergija nėra rizikos veiksnys susirgti COVID-19 infekcija** (1, 2, 3, 4). Asmenims, užsikrėtusiems COVID-19, sloga ar čiaudulys nėra dažni simptomai. Jei asmuo vien tik čiaudi ir sloguoja, mažai tikėtina, kad serga COVID-19. COVID-19 galima atskirti nuo peršalimo ir alergijos, remiantis esminiais simptomais: *karščiavimu, sausu kosuliu ir dusuliu*. Ypač svarbu tai, kad koronavirusas dažniausiai pažeidžia plaučius ir dažniausiai sukelia sausą kosulį bei dusulį. Pasirodė straipsnių (2, 3), kad labai dažnos koronaviruso sukeltos pneumonijos sergantiesiems bronchine astma nėra sunkesnės eigos, nei vien tik koronaviruso sukeltos. Uhane (Kinija) ištyrus 140 sergančiųjų COVID-19 sunkia pneumonija ir astma nerasta „persiklojančių“ simptomų (3). Tam patvirtinti reikia išsamesnių tyrimų. Užburkusi nosis ar uoslės netekimas stebimas COVID-19 atveju gali suklaidinti sergančiuosius alergine sloga. Kai kurie alerginiai simptomai yra panašūs į virusinius, todėl tai gali klaidinti. Vis tik, jei nėra pakilusios temperatūros ar karščiavimo pavasarį ir jei tai kartojasi nebe pirmą sezoną, turime galvoti apie alerginę slogą arba šienligę.

Lietuvoje kovo mėnesį žydi lazdynai, alksniai, gluosniai, balandį – beržai. Alergija žiedadulkėms pasireiškia šienlige – kitaip sakant, alerginės slogos (čiaudulys, nosies niežulys, vandeningos išskyros, užburkimas) ir alerginio akių uždegimo (akių paraudimas, ašarojimas, niežulys) simptomais. Šiuo metu, balandį, aplinkoje yra didelė beržo žiedadulkių koncentracija, todėl paūmėjusiai alerginei reakcijai įveikti nepakaks įprastų priešalerginių tablečių. Reakcijai malšinti reikės hormoninio purškalo į nosį. Ypatingą dėmesį turėtų atkreipti žiedadulkėms alergiški asmenys, kurie gali tuo pat metu būti užsikrėtę gripu ar koronavirusu. Hormoninius priešalerginius vaistus, skirtus alerginei slogai gydyti, būtina tęsti net ir sergant COVID-19, nes nėra įrodymų, kad jie nenaudotini virusinių infekcijų metu. Apie tai poziciją paskelbė Europos ARIA–MASK grupė, kurios nare yra ir šio straipsnio autorė – LMA Alergologijos komisijos pirmininkė (1). Nerimą gali kelti tai, kad, kaip praneša kinų mokslininkai, viruso pėdsakų vis dar randama išmatose jau pranykus kitiems susirgimo požymiams – tiesa, jo gebėjimas replikuotis ir galimas užsikrėtimas išmatų–oro keliu neįrodytas (5).

Lietuvoje plintant koronavirusui, alergiški asmenys turėtų atidžiau sekti savo savijautą ir laikytis visų oficialiai galiojančių rekomendacijų. Patartina žiedadulkėms alergiškiems asmenims mažiau laiko leisti gryname ore, dažniau plauti nosį, akis.

Literatūra

1. Jean Bousquet, Cezmi Akdis, Marek Jutel, Claus Bachert, Ludger Klimek, Ioana Agache, Ignacio J. Ansotegui, Anna Bedbrook, Sinthia Bosnic-Anticevich, Giorgio W. Canonica, Tomas Chivato, Alvaro A. Cruz, Wienia Czarlewski, Stefano Del Giacco, Hui Du, Yadong Gao, Tari Haahtela, Karin Hoffmann-Sommergruber, Juan C. Ivancevich, Nikolai Khaltayev, Edward F. Knol, Piotr Kuna, Desiree Larenas-Linnemann, Joaquim Mullol, Robert Naclerio, Ken Ohta, Y. Okamoto, Liam O'Mahony, Gabrielle L. Onorato, Nikos G. Papadopoulos, Oliver Pfaar, Boleslaw Samolinski, Jürgen Schwarze, Sanna Toppila-Salmi, Maria Teresa Ventura, Arunas Valiulis, Arzu Yorgancioglu, Torsten Zuberbier, The ARIA-MASK study group (...R. Dubakiene...) Intranasal corticosteroids in allergic rhinitis treatment in COVID-19 infected patients: An ARIA-EAACI statement *Allergy*. First published: 31 March 2020
<https://doi.org/10.1111/all.14302>
2. Yang X, Yu Y, Xu J, Shu H, Xia J, Liu H, et al. Clinical course and outcomes of critically ill patients with SARS-CoV-2 pneumonia in Wuhan, China: a single-centered, retrospective, observational study. *Lancet Respir Med* 2020.
3. Zhang JJ, Dong X, Cao YY, Yuan YD, Yang YB, Yan YQ, Akdis CA, Gao YD. Clinical characteristics of 140 patients infected by SARS-CoV-2 in Wuhan, China. *Allergy*. 2020 Feb 19.
<https://doi.org/10.1111/all.14238> [Epub ahead of print]
4. <https://ginasthma.org/recommendations-for-inhaled-asthma-controller-medications/>
5. Xu Y, Li X, Zhu B et al. Characteristics of pediatric SARS-CoV-2 infection and potential evidence for persistent fecal viral shedding. *Nat Med* 2020
<https://doi.org/10.1038/s41591-020-0817-4>